

Міністерство екології та природних ресурсів України
Департамент заповідної справи

МІЙ РІДНИЙ КРАЙ

Знати і оберігати

5 червня - Всесвітній день охорони природи

Щороку 5 червня світова громадськість відзначає Всесвітній день навколишнього середовища.

15 грудня 1972 р. Генеральна Асамблея ООН проголосила 5 червня Всесвітнім днем навколишнього середовища (резолюція 2994 (XXVII)), який буде проводитись з метою поглиблення суспільного усвідомлення необхідності зберігати і покращувати довкілля. Вибір цієї дати обгрунтовано тим, що саме в цей день відкрилася Конференція ООН із проблем навколишнього середовища (Стокгольм, 1972), за результатами якої створено Програму ООН з навколишнього середовища (ЮНЕП). Приводом до проведення цієї всесвітньої акції послужило звернення, що надійшло 11 травня 1971 року генеральному секретареві ООН. На конференції були присутні повноважні представники 113 держав світу, у тому числі й Радянського Союзу. Звернення підписали 2200

діячів науки й культури з 23 країн світу. Вони попереджали людство про безпрецедентну небезпеку, що загрожує йому у зв'язку із забрудненням навколишнього

а також стимулювати політичний інтерес і відповідні дії.

Такий захід, як святкування цього Дня, розрахований на те, щоб привнести людський чинник в питання охорони навколишнього середовища.

Дати народам світу можливість активно сприяти стійкому і справедливому розвитку, сприяти розумінню того, що основною рушійною силою зміни підходів до природоохоронних питань є громади. А також роз'яснювати корисність партнерських відносин, з тим щоб у всіх країн і народів було більш безпечно і благополучне майбутнє.

Всесвітній день навколишнього середовища - "народна подія", що проводиться такими барвистими видами, як вуличні мітинги, паради велосипедистів, «зелені» концерти, конкурси творів і плакатів у школах, посадка дерев, а також кампанії з рециркуляції відходів і прибирання території.

середовища.

Для Організації Об'єднаних Націй цей день є одним з основних способів привернути увагу світової громадськості до проблем навколишнього середовища,

7 липня – День працівника природно – заповідної справи

Розмах, з яким наша сучасна цивілізація навчилася освоювати оточуючі нас землі, по істині може вразити всяку уяву. Вирубати тисячі гектарів лісу, організувати який-небудь кар'єр або влаштувати грандіозне будівництво, видобуток руди або мінералів в промислових масштабах, освоїти степ, рівнину, гірські комплекси, водойми або що-небудь ще - не питання. Досить «обгрунтованої доцільності», «команди зверху», бюджетних асигнувань. Все інше, - технології, людські ресурси та техніка вже на підході. Місяць, рік, два і дика природа відступає. З нею відступає і крихка рівновага, яке встановлювалося в природі століттями і тисячоліттями. Чи правильно це, чи виправдовує досягнута мета всі ці втрати, якими доводиться жертвувати нам заради сьогочасної вигоди?

Як би там не було, але парадокс полягає в тому, що часто, щоб зупинити розбурханий запал сучасних «благодійників» доводиться йти на

крайні заходи. Обмежувати, забороняти і штрафувати, приймати цілу низку актів на законодавчому рівні і в буквальному сенсі ховати неосвоені подібною діяльністю землі в організованих заповідниках та природоохоронних парках, залучаючи для цього додаткові зусилля, кошти і грамотних фахівців.

Зараз однозначно вже можна сказати, що зусиллями працівників природно-заповідної справи вдалося в значній мірі

зберегти від руйнування багато унікальних природних комплексів, сприяючи збереженню біологічного розмаїття та протидіючи екологічному розоренню багатьох регіонів. Це ще далеко не перемога, це всього лише один крок, так як жадібність і політична короткозорість подібні гігантському жорнову, який нещадно розкручується з кожним днем і здатний в лічені хвилини поглинути всілякі, навіть добути з великими труднощами і сміливі досягнення.

З метою підтримки природно-заповідної справи, враховуючи істотний внесок фахівців та професіоналів, не байдужих людей до сьогодення та майбуття стану нашої природи, на підтримку ініціативи Міністерства охорони навколишнього природного середовища, 18-го серпня 2009-го року Президентом України, згідно Указу № 629/2009 встановлено професійне свято працівників природно-заповідної справи, який тепер щорічно відзначається 7 липня.

Велопробіг Деснянським біосферним резерватом весна-2015

Територією Деснянського біосферного резервату з 3 по 10 травня відбувся традиційний велопробіг. Основна мета акції – поширення знань населення про біосферний резерват. Загалом на різних відрізках маршруту м. Середина-Буда – с. Стара Гута – с. Очкине – с. Бирине – м. Новгород-Сіверський – с. Грем'яч – м. Новгород-Сіверський взяло участь 5 учасників на велосипедах і понад 60 «піших». Здолали відстань більш як 300 км.

розповсюдження. Зробили низку кумедних відкриттів.

3. Інтерактивна гра «Як рослини досягають успіху» у кафе «Губернська, 8» м. Новгород-Сіверський 8 травня 2015 р. Гру провів Сергій Панченко (старший науковий співробітник НПП «Деснянсько-Старогутський»). Учасники гри познайомилися із стратегіями виживання рослин і провели аналогії із суспільством.

Під проводом С.В. Галуценка (науковий співробітник НПП «Деснянсько-Старогутський») здійснено орнітологічну екскурсію, з метою ознайомитися із видовим складом птахів-мігрантів вздовж р. Десна.

Крім того, учасники велопробігу обстежили низку маловідомих природних територій Деснянського біосферного резервату, зокрема ліси вздовж р. Свига, поширення весняних ефемероїдів в лісах на правобереж-

жі Десни, фрагменти степових ділянок.

Для проживання учасники велопробігу скористалися гостьовими кімнатами адміністрації НПП «Деснянсько-Старогутський» у м. Середина-Буда, базою відпочинку «Деснянка» біля с. Очкине, приміщенням на території Новгород-Сіверського будинку дитячої та юнацької творчості та спортзалом Грем'ячської ЗОШ.

Велопробіг – це унікальна можливість поспілкуватися, побудувати нові плани. Вже не перший рік ідея розвитку Деснянського біосферного резервату знаходить реальну підтримку з боку керівництва Новгород-Сіверського будинку дитячої та юнацької творчості. Вирішено тут створити візит-центр біосферного резервату та методичний центр залучення громадськості до моніторингу стану довкілля. Отже, на нас чекає цікава робота! Лагодимо велосипеди, адже наступний велопробіг планується у другій декаді вересня!

С. Панченко

Розпочалася весняна компанія екологічних акцій

2 квітня 2015 року співробітники відділу науки рекреації та екоосвіти національного природного парку «Деснянсько-Старогутський» презентували весняну компанію екологічних акцій «Первоцвіт» та «Зустрічаймо птахів навесні» в Середино-Будському Центрі дитячої та юнацької творчості. Основна мета заходу - привертання уваги молоді до вирішення екологічних проблем, розповсюдження знань про різноманітність

природи рідного краю.

Захід почався розповіддю про «Деснянський біосферний резерват», саме на його території планується проводити екологічні акції. Далі були демонстрації відео сюжетів, презентацій, бесіди. По завершенню всі учасники колективно виготовили плакат «Ми чекаємо вас птахи!».

О. Коваленко

Круглий стіл в м. Глухів

Перспективи співпраці науково-дослідницьких установ, освітніх закладів та бізнесу задля збереження природної та історико-культурної спадщини обговорили учасники круглого столу, який відбувся 19 червня 2015 року у бібліотеці Дослідної станції луб'яних культур Інституту сільського господарства північного сходу НААН України.

Захід відбувся у зв'язку із презентацією Деснянського біосферного резервату у м. Глухів. Співорганізатором заходу виступив Національний природний парк «Деснянсько-Старогутський», старший науковий співробітник якого к.б.н. С.М. Панченко проінформував учасників про функціонування, зонування та особливості природних комплексів, а також традиції населення на території Деснянського біосферного резервату. У другій частині своєї доповіді коротко зупинився на європейському досвіді діяльності біосферних резерватів.

Наступний доповідач, заступник директора з наукової роботи національного парку Г.П. Степаненко, розповіла про наукову роботу установи та її значення для екоосвітньої роботи та залучення громадськості до спостережень за станом довкілля.

Професор Глухівського національного педагогічного університету ім. Олександра Довженка, д.пед.н. С.Д. Рудишин виступив з презентацією про ліси, що мають природоохоронне та історико-культурне значення. А таких не мало! Це такі лісові масиви як Шалигінський, Старогутський, Спадшанський та менш відомі урочища Боромля та Шпитове у заплаві р. Сейм.

Про одержані результати та враження в рамках екологоосвітніх програм національного парку «Деснянсько-Старогутський» розповіла магістрантка цього ж університету Я.М. Гороява. Вона відзначила важливість проведення екологічних таборів на базі парку, де науковці своїм прикладом мотивують школярів займатися дослідженнями рідної природи і допомагають перемагати у різноманітних конкурсах.

Д.с.-г.н., завідувач відділу дослідної станції луб'яних культур В.Г. Вировець зупинився на основних етапах розвитку культури конопель і наголосив на здобутках вчених станції в напрямку селекції цієї культури.

Його колеги д.с.-г.н. І.М. Лайко та к.с.-г.н. Л.М. Кривошеєва розповіли про одне з найцінніших надбань своєї уста-

нови – Національні колекції промислових конопель та льону-довгунця. В обговоренні доповідей активно брали участь представники Національного музею «Глухів» та Будинку дитячої та юнацької творчості.

Успішності заходу додавали жвавий обмін запрошеннями на заходи, що проводяться в кожній з установ, науковими та методичними публікаціями. Учасники круглого столу висловлювали слушні пропозиції щодо розвитку Деснянського біосферного резервату, зокрема щодо важливості визнання існуючих меж резервату в ході адміністративної реформи, інтенсифікації археологічних досліджень, розвитку музейної справи, залучення студентів Глухівського національного педагогічного університету ім. Олександра Довженка до окремих досліджень, відродження культури традиційних колись на території резервату льону і конопель.

С. Панченко

Весняні квіти, зроблені своїми руками

2 квітня 2015 року співробітники відділу науки рекреації та екоосвіти національного природного парку «Деснянсько-Старогутський» презентували весняну компанію екологічних акцій «Первоцвіт» та «Зустрічаймо птахів навесні» в Середино-Будському Центрі дитячої та юнацької творчості. Основна мета заходу - привертання уваги молоді до вирішення екологічних проблем, розповсюдження знань про різноманітність

природи рідного краю. Захід почався розповіддю про «Деснянський біосферний резерват», саме на його території планується проводити екологічні акції. Далі були демонстрації відео сюжетів, презентацій, бесіди. По завершенню всі учасники колективно виготовили плакат «Ми чекаємо вас птахи!».

Н. Галущенко

Деснянський біосферний резерват презентували в музеї

У музеї археології Національного заповідника "Глухів" з 15 по 18 червня 2015 р. відбулась виставка, присвячена презентації Деснянського біосферного резервату ЮНЕСКО.

У приміщенні на пересувних стендах відвідувачі могли ознайомитись із природою біосферного резервату, його історико-культурними особливостями. Фахівці Національного природного парку "Деснянсько-Старогутський" проводили ігрові заняття із школярами та студентами. Так, для учнів початкових класів проводилось заняття на тему

"Як рослини мандрують світом". Після вступної частини дві команди гралися в детективів і дедуктивним методом визначали ознаки насіння і плодів рослин до польоту та мандрів у шлунку тварин. Перші

мають бути легкими і мати якщо не форму парашутиків, то бути легкими і схожими на крило. Куди комфортніше мандрувати в утробі тварин! Однак для цього потрібно "платити" смачними і привабливими плодами, а ще бути невеличкими і гладенькими.

Першокурсники місцевого педагогічного університету взнали нову інформацію про Деснянський біосферний резерват та вчилися складати колекції і оцінювати їх.

С. Панченко

Всесвітній день мігруючих птахів

Щорічно 9-10 травня святкується Всесвітній день мігруючих птахів (World Migratory Bird Day). Цей день відзначається на честь Міжнародної конвенції по охороні птахів, яка була підписана в 1906 році. Україна у складі Радянського Союзу долучилась до конвенції в 1927 р.

Основна мета святкування Дня мігруючих птахів – поширення знань про мігруючих птахів, місця їх відпочинку та шляхи перемішень.

Національний природний парк "Деснянсько-Старогутський" вже протягом 15 років (з 2000 р.) веде щорічні спостереження за весняною та осінньою міграцією птахів. За цей період накопи-

ченні значні дані про міграційні процеси. Особливо грандіозні масштаби в заплаві Десни має весняна міграція птахів. На численних островах та заплавної луці зупиняються на відпочинок багатотисячні зграї гусок, качок, а в травні – сивок (бекаси, травники, турухтани, чайки та ін.). В цілому на міграції в парку налічується понад 160 видів птахів, в тому числі більше 20 видів – червонокнижні.

Національний парк проводить активну екологічно-просвітню роботу стосовно мігруючих птахів, при парку працює група школярів, яка під керівництвом орнітолога парку вивчає міграції птахів в м. Середина-Буда та на території парку (під час канікул).

З молодшими школярами теж проводиться просвітницька робота. Так, к Міжнародному дню мігруючих птахів в школі №2 м. Середина-Буда 12 травня 2015 р. був проведений урок, присвячений птахам-мігрантам. Працівники парку розповіли дітям про те, які птахи зустрічаються в парку на міграції, і яких пташок можна побачити в м. Середина-Буда. Особлива увага була приділена жайворонку – пташці, яка однією з перших прилітає навесні. Для закріплення отриманих знань діти виліпили жайворонків з пластиліну.

Н. Галущенко

Свято весни і пташок

23 квітня НПП «Деснянсько-Старогутський» спільно з Центром дитячої та юнацької творчості м. Середина-Буда було організовано свято зустрічі весни та прильоту пташок. На початку свята співробітники парку Галущенко Н.М., Коваленко О.Н. та Рудик Л.А. розповіли дітям про те, в якій послідовності до нас прилітають пташки та про обряди зустрічі весни у слов'янській культурі. Весна здавна символізувала собою оновлення життя, і птахи були першими вісниками весни. Але братам нашим меншим треба допомогти знайти собі будиночок, і дітям було показано, як саме ми можемо збудувати будиночки для різних видів пташок.

Після вступної частини дівчата випікали з тіста жайворонків, якими здавна слов'яни вітали весну, а хлопчики в цей час майстрували шпаківні та синичники.

Поки випікалися жайворонки, діти з вокального гуртка (керівник гуртка – Ступак С.В.) виконали веснянки – вітальні пісні, присвячені весні. А старші школярі підготували плакат, в якому показано, як змайструвати будиночки для різних пташок.

Керівник гуртка бумагопластики Бутаєва О.В. навчила учнів молодших кла-

сів робити пташок з паперу.

Наприкінці заходу діти взяли в руки випечених пташок і прогнали холоди зі словами “Весна, ми чекаємо твого тепла!”, а потім поласувались ароматною випічкою, яка була ще смачніша від того, що була виліплена своїми руками.

Після цього діти під керівництвом Максименко Ю.В. (керівник гуртка «Юні натуралісти») повісили будиночки для пташок у парку, який розташований біля Центру дитячої та юнацької творчості.

Діти з великим задоволенням приймали участь у всіх етапах акції «Зустріч весни і птахів». Дуже старалися, працювали на славу: виліплювали, випікали, випилювали, майстрували, і все це для того, щоб птахи із задоволенням оселилися в затишних будиночках і дарували нам свої чудові пісні.

Н. Галущенко

Познайомили дітей з природним різноманіттям парку

13 травня 2015 року фахівець з екопросвіти національного природного парку «Деснянсько-Старогутський» Коваленко О.М. провела екскурсію для школярів Старогутської загальноосвітньої школи.

Діти з задоволенням розповідали про власні спостереження в природі, питали поради по визначенню видів рослин, комах, птахів, плазунів. По закінченню заходу були продемонстровані відеоматеріали «У світі тварин» та проведена

бесіда по правилам природокористування. Співпраця між парком та цією школою триває вже більше шістнадцяти років. За цей час проведені десятки різноманітних заходів, екологічних акцій, оформлені інформаційні куточки, учбовому закладу передана підбірка літератури про природні особливості національного парку.

О. Коваленко

Відзначили Міжнародний день біорізноманіття

25 травня 2015 року проведено практичне заняття для учнів загальноосвітньої школи №1 міста Середина-Буда по вивченню біорізноманіття природи рідного краю.

Об'єктом дослідження було обрано стару діброву – місцевий лісопарк Мирщина. Діти познайомились з сторінками історичного минулого лісопарку, дізналися про взаємозв'язок людини та природи. Особливо зацікавило

школярів життя мурашника, вони з цікавістю спостерігали за різними діями мурашок, роблячи свої маленькі відкриття. По закінченню заходу були проведені рухливі екологічні ігри, в ході виконання яких діти намагалися наслідувати поведінці гусениці та мурашок.

О. Коваленко

Туристичний зліт шкіл Середино-Будського району

З 22 по 24 травня на березі р. Десна, в лісовому урочищі Очкинська дача відбувся районний туристичний зліт, в якому прийняли участь учні шкіл з м. Середино-Буда (школа №2, туристичний гурток Центру дитячої та юнацької творчості), с.м.т. Зноб-Новгородське, сіл Очкине, Чернацьке, Стара Гута, Журавка, Пигарівка.

Діти жили в наметах на території оздоровчого дитячого табору «Десна». Основне туристичне змагання проходило в лісі, де була облаштована спеціальна туристична смуга перешкод. Всі команди показали достатньо високий рівень майстерності, особливо запам'ятались команда Центру дитячої та юнацької творчості міста Середино-Буда (вони зайняли почесне I місце і будуть представляти район на обласному турзльоті) та команда с. Журавка.

Крім основного змагання (подолання туристичної смуги) було безліч цікавих веселих змагань:

1. Туристичний конкурс, в якому учасникам потрібно було визначити без спеціальних приладів відстань до предмета, висоту знаходження предмета на дереві, вагу каменя, кількість картоплі в казанку, окружність дерева і т.д.

2. Весела естафета.
3. Конкурс командної візитки, в якому команди мали представити свою назву, девіз, емблему та у веселій формі розповісти про свою команду.

А ще були пісні біля вогнища, купання у річці і те почуття спільності та єдності, яке виникає тільки під час туристичного походу, спільно пережитих труднощів і перешкод. Діти отримали від перебування на туристичному зльоті безліч приємних вражень.

Національний парк прийняв участь у суддівстві та нагородив переможців призами:

- За I місце – казанок та тринигу до нього
- За II місце – каремат та саперну лопатку
- За III місце – термос.

Н. Галушенко

Служба державної охорони використання і відтворення природних екосистем інформус

З початку 2015 року службою державної охорони НПП «Деснянсько-Старогутський» проводилось щоденно патрулювання території парку. Було проведено 68 рейдів по припиненню порушень природоохоронного законодавства. На правопорушників було складено 20 адміністративних протоколів, в.ч. по ст. 91 адміністративного кодексу України складено 14, по ст.85 ч.4 — 6, які були направлені до розгляду до Се-

редино-Будського районного суду. Накладено штрафів на суму 3332 грн., заподіяна шкода складає 2385 грн., відшкодовано на суму 1013 грн. Було відкрито 1 кримінальне провадження по якому заподіяна шкода складає 40000 грн., слідство триває. 6 — справ направлено до правоохоронних органів.

Крім того, було конфісковано 7 знарядь незаконного добування природних ресурсів.

Щоквартально проводились інструктажі серед місцевого населення по сільських радах, щодо додержання природоохоронного законодавства в межах території установи ПЗФ, особливостям природоохоронних режимів встановлених для території ПЗФ та протипожежної безпеки.

М. Чернігов

Охрана малых рек

В последние годы состояние малых рек становится важной проблемой общества. Обмеление и даже пересыхание их летом стало следствием многих причин, например: бессистемное вырубку лесов, что приводит к смыву почв в бассейнах рек, нарушение агротехнических требований к обработке почв на склонах, проведение мелиорации пойм без регулирования стока с вырубкой лесов, что приводит к иссушению почвы в прибрежной полосе рек, ослабление внимания по

уходу за плотинами, регулирующих стоков, способствует быстрому выносу весенних вод в более крупные реки. Среди серьезных причин, угрожающих нашим рекам, можно назвать также распашку пойм, что обуславливает, как правило, обмеление и пересыхание рек.

Беспокойство вызывает и загрязнение малых рек. В сельскохозяйственном производстве и в целом в жизни сельского населения важную роль играют малые реки. Они являются источниками

водоснабжения многих населенных пунктов, их широко используют при мелиоративных работах, на них размещают нерестилища пресноводных рыб, их водные ресурсы составляют более 40% общего бассейна речного стока.

Сейчас в сельском хозяйстве используется огромное количество тракторов, комбайнов, автомобилей, машин - все они дают огромное количество отработанной воды, содержащей бензин, лигроин, керосин, различные масла,

органические растворители.

Одним из наиболее крупных источников загрязнения малых рек являются минеральные удобрения и пестициды, которые попадают в воду в результате смыыва с почвы поверхностными стоками, сбросовыми коллекторно - дренажными водами, а также при нарушении правил аэробработки посевов, регламентов по транспортировке, хранению и применению удобрений и пестицидов.

Одним из последствий этого является эвтрофикация водоемов - повышение их биологической продуктивности в результате накопления в воде биогенных веществ (азота, фосфора). Физико - химические свойства воды при этом ухудшаются - она становится мутной, зеленой, у нее появляются неприятный вкус и запах, повышается кислотность. Во время массового отмирания водорослей на дне водоемов накапливаются их разлагающиеся остатки. Продукты распада водорослей поглощают кислород воды, а некоторые из них токсичны.

При ухудшении водной среды под влиянием эвтрофикации массово гибнут рыба и другие гидробионты. Использование такой воды приводит к вспышке желудочно - кишечных заболеваний, отравления животных и птиц.

Таким образом, проблему охраны малых рек необходимо решать немедленно, помня, что когда загрязнены малые реки, то и большие реки тоже станут загрязненными.

Охрана водоемов заключается в обеспечении широкого комплекса противозерозийных мероприятий в пределах водосборов или районов, которые подвержены водной или ветровой эрозии, создание лесных полос, закрепление и облесение балок, оврагов, песков, берегов рек, других земель, террасирование склонов и строительство противозерозийных гидротехнических и противоселевых сооружений.

В Украине созданы советы по мелиорации малых рек, используются на кооперативных началах средства и материальные ресурсы сельхозпредприятий и

других организаций.

Особое внимание уделяется строительству водорегулирующих плотин, проводят облесение берегов, прекращают вспашку земель в поймах малых рек и озеленяют их.

Разработаны и планомерно осуществляются меры, которые предусматривают исключение за-

грязнения водоемов стоками ферм, складов горюче-смазочных материалов, гаражей, машинных дворов, складов удобрений и пестицидов.

Одно из важнейших условий восстановления малых рек - полное прекращение выброса в них промышленных, хозяйственно - бытовых и других видов сточных вод.

Создают водоохранные зоны с древесно - кустарниковой растительностью, которые способствуют оптимизации водного режима рек. Насаждения защищают воды от загрязнения удобрениями и пестицидами, меняют мутность воды и испарение, снижают скорость ветра, охраняют поймы от водной эрозии во время наводнений, предотвращают размыв берегов, оберегают луга от наносов речного песка, защищают береговые склоны от подмывания, способствуют формированию плодородных пойменных почв.

От состояния растительности у водосток в значительной степени зависят процессы самоочищения природных вод. Поэтому водоохранные леса или защитные полосы по берегам малых рек должны быть в надлежащем состоянии. Нельзя строить даже небольшие плотины на малых реках без учета всех связанных с этим послед-

Следует стремиться, чтобы строительство водоохраных объектов не отставало от темпов развития промышленности, жилищного строительства городов и поселков, роста мощностей животноводческих комплексов, птицефабрик и других объектов, чтобы эффективнее работали очистные сооружения на предприятиях нефтяной, газовой, хими-

ческой, пищевой промышленности, очищать русла малых рек.

В водоохранной зоне малых рек запрещается обрабатывать растения пестицидами против вредителей и болезней; размещать склады для хранения пестицидов и минеральных удобрений, площадки для заправки аппаратуры химическими препаратами, животноводческие комплексы, фермы и оросительные системы с использованием подготовленных сточных вод, места захоронений, складирования навоза, свалки мусора, отходы производства, а также оборудовать взлетно - посадочные полосы для проведения авиационно - химических работ; строить новые и расширять действующие промышленные предприятия; оборудовать стоянку, заправку топливом, мойку и ремонт автотракторного парка; вымачивание льна, конопли, кож; проводить замывание пойменных озер без согласования с органами по регулированию использования и охране вод.

На малых реках наименьшую ширину водоохранной зоны устанавливают от среднегодичного уреза воды летнего периода: для рек длиной до 50 км - 100 м, до 100 км - 200, свыше 100 км - 300 м.

Размеры прибрежных полос определяют характеристикой прилегающих к реке угодий (пашня, сенокос и т.п.) и крутизной склонов. Так, если с рекой граничит пашня, при крутизне склона до 3° ширина прибрежной полосы составляет 35-55 м, а при крутизне более 3° - 55-100 м. Если к реке прилегают пастбища и сенокосы, то ширина полосы в зависимости от уклона должна быть 25-35 и 35-50 м, а если прилегает лес или кустарник - соответственно 35-55 и 55-100 м.

Е. Кутявин
(по материалам з интернетсайтов)

«СТОРІНКА ВІДПОЧИНКУ»

Творчість про літо

Літо

Хороше і привільно влітку у лісі.

У зелене листя одягнені дерева. Пахне грибами, спілими запашиними сунцями. Голосно співають птахи. Пересвистуються іволги, кують, перелітаючи з дерева на дерево, невгамовні зозулі. В куцах над струмками заливаються солов'ї.

У лісі попід деревами нишпорять звірі. Ходять ведмеді, пасуться лосі, пустують веселі білочки. У темних хащах ховається злодійкувата рись. На самій верхівці старої ялини, в густому гіллі, звили гніздо стерв'ятники-яструби. Багато лісових таємниць, казкових чудес бачать вони з високої темної верхівки.

Ліс влітку

Літо це чудова пора, коли все навколо цвіте і пахне, коли співають птахи, коли яскраво світить сонце. Особливо добре влітку в лісі. Скільки всього цікавого можна побачити і почути. Ліс може розповісти дуже багато, головне навчитися його слухати. З яким нетерпінням чекають цю пору року багато людей. Прийшло літо і, нарешті, можна проводити вихідні на природі. Саме на природі людина відпочиває і набирається сил.

Приходячи в ліс, потрапляєш в якесь царство, повне загадок і таємниць. У старому лісі особлива атмосфера. Вікові ялини, сосни, немов вартові, стежать за порядком. Життя там йде за своїми законами, і порушувати цей порядок нікому не дозволено. Гуляючи лісом іноді здається, що хтось за тобою спостерігає.

Влітку в лісі дуже багато ягід, які багаті вітамінами. Саме лісові ягоди вважаються найбільш корисними. Ліс це саме підходяще місце для прогулянок. Гуляючи лісом, потрібно вбирати його атмосферу, насолоджуватися лісовим ароматом, його звуками. Ліс на початку літа наповнюється щебетанням птахів. У цей період особливо добре гуляти лісом, так як можна на час забути про свої турботи і поспостерігати за іншим життям. Саме тоді починаєш відволікати від своїх проблем і розуміти, що життя різноманітне, багатогранне і на скільки красивий оточуючий нас світ.

Над випуском працювали:
редактор Степаненко Г.П.
дизайн-верстка Романюк Р.І.
Фото: Панченко С.М., Степаненко Г.П., Романюк Р.І., Галущенко Н.М., Галущенко С.В., Іноземцев С.А., Коваленко О.М., Соколенко О., World Wide Web.
За достовірність викладених фактів відповідальність несе автор

Газета набрана і зверстана НПП "Деснянсько-Старогутський"
Адреса: 41000 Україна, Сумська область, м. Середина-Буда,
вул. Новгород-Сіверська, 62
НПП "Деснянсько-Старогутський"
Тел./факс: (05451) 7-14-49
E-mail: nppdesstar@gmail.com
www.nppds.inf.ua